EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 7. 2021
COM(2021) 567 final

2021/0204 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení smernica 2003/87/ES, pokiaľ ide o oznamovanie kompenzácie v súvislosti s globálnym trhovým opatrením pre prevádzkovateľov lietadiel so sídlom v Únii

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Týmto návrhom sa zavádzajú zmeny pravidiel v oblasti leteckej dopravy v rámci systému Európskej únie na obchodovanie s emisiami (EU ETS) na účely oznamovania výšky kompenzácie za rok 2021 leteckým spoločnostiam so sídlom v EÚ zo strany členských štátov podľa systému kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO).

Cieľom je zaviesť toto oznamovanie spôsobom, ktorým sa minimalizuje administratívne zaťaženie vnútroštátnych orgánov a leteckých prevádzkovateľov a poskytne sa právna istota vo vzťahu ku kompenzácii zo strany leteckých spoločností so sídlom v členských štátoch stanovenej v rámci systému CORSIA.

Systém CORSIA organizácie ICAO je mechanizmus kompenzácie, na základe ktorého by krajiny mali zabezpečiť, aby letecké spoločnosti so sídlom v týchto krajinách kompenzovali emisie CO_2, ktoré presiahnu príslušnú východiskovú hodnotu, pomocou medzinárodných kreditov. Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 Rada ICAO v júni 2020 rozhodla, že pre obdobie 2021 – 2023 sa ako východisková hodnota nepoužije priemer emisií za roky 2019 – 2020, ale len emisie za rok 2019[1]. V rámci preskúmania systému CORSIA v roku 2022 sa preverí vplyv ochorenia COVID-19 na tento systém v rôznych oblastiach.

EÚ má v úmysle vykonávať systém CORSIA s výhradou rozdielov oznámených v roku 2018[2] a s prihliadnutím na spôsob, akým Európsky parlament a Rada menia právne predpisy Únie. Preto ak je to potrebné na dosiahnutie súladu s kompenzáciou stanovenou systémom CORSIA, letecké spoločnosti so sídlom v EÚ by mali odovzdať kredity súvisiace s ich emisiami za rok 2021. Ako sa predpokladá v štandardoch a odporúčaniach pre systém CORSIA, členské štáty EÚ by mali vypočítať kompenzáciu pre emisie za rok 2021 a informovať o nej letecké spoločnosti do 30. novembra 2022. Tieto letecké spoločnosti by následne mali zrušiť príslušný počet kreditov do 31. januára 2025.

Vzhľadom na pandémiu ochorenia COVID-19 sa emisie CO_2 z leteckej dopravy, na ktoré sa vzťahuje ETS, v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 znížili o 64 %[3]. V novembri 2020 Európska organizácia pre bezpečnosť leteckej prevádzky (Eurocontrol) uverejnila prognózu oživenia európskeho odvetvia letectva na obdobie 2020 až 2024[4]. Opisuje v nej vplyv pandémie ochorenia COVID-19 na leteckú dopravu. Podľa tejto prognózy sa aj pri

---

1 https://www.icao.int/environmental-protection/CORSIA/Pages/CORSIA-and-Covid-19.aspx.

2 Rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/2027 z 29. novembra 2018 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v rámci Medzinárodnej organizácie civilného letectva v súvislosti s prvým vydaním medzinárodných štandardov a odporúčaní o ochrane životného prostredia – Systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) (Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2018, s. 25).

3 https://ec.europa.eu/clima/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-reduced-2020_en.

4 https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-five-year-forecast-2020-2024.

najoptimistickejšom scenári úroveň emisií za rok 2019 dosiahne najskôr v roku 2024, zatiaľ čo v najhoršom prípade sa toto obnovenie predpokladá až v roku 2029.

Hoci podľa odhadov sa v období 2021 až 2023 nepredpokladajú žiadne skutočné požiadavky na kompenzáciu v rámci systému CORSIA, v práve Únie by sa mala napriek tomu pre členské štáty stanoviť právna povinnosť oznámiť do 30. novembra 2022 leteckým spoločnostiam so sídlom v EÚ výšku kompenzácie pre emisie za rok 2021. Na základe uvedených faktických dôkazov za rok 2020 a prvú polovicu roku 2021 existuje minimálna pravdepodobnosť, že za rok 2021 vzniknú akékoľvek skutočné požiadavky na kompenzáciu v rámci systému CORSIA. Táto pravdepodobnosť je veľmi nízka aj vzhľadom na rok 2022. Preto sa v tomto návrhu predpokladá, že len čo bude jasná výška dodatočnej kompenzácie za rok 2021, ktorá bude s najvyššou pravdepodobnosťou nulová, členské štáty to v priebehu roka 2022 oznámia leteckým spoločnostiam. Tento návrh by Rada a Európsky parlament mali prijať po tom, ako budú známe údaje o emisiách za rok 2021, t. j. po 1. januári 2022.

Rovnaký prístup sa bude uplatňovať vzhľadom na nasledujúce roky v prípade, že ešte nebudú prijaté príslušné návrhy v rámci balíka Fit for 55.

Povinnosti leteckých spoločností so sídlom v EÚ vyplývajúce z ETS zostávajú v platnosti v súlade s právom Únie podľa smernice 2003/87/ES. Medzi tieto povinnosti patrí povinnosť monitorovať svoje emisie a podávať o nich správy, a to vrátane emisií z letov medzi EHP a tretími krajinami.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Revízia pravidiel v oblasti leteckej dopravy v rámci ETS je neoddeliteľnou súčasťou balíka EÚ pod názvom Fit for 55. Súčasťou tejto revízie je vykonávanie systému CORSIA na základe smernice o ETS.

Tento návrh je jedinou zmenou týkajúcou sa systému CORSIA, ktorá by sa mala zaviesť do 30. novembra 2022, aby sa do tohto dátumu mohla oznámiť nulová dodatočná kompenzácia.

Medzi ďalšie zmeny súvisiace s vykonávaním systému CORSIA patria ustanovenia týkajúce sa využívania medzinárodných kreditov pre lety mimo EHP, povinnosti odovzdávania kvót za lety mimo EHP, zaobchádzania s leteckými spoločnosťami so sídlom mimo EÚ v prípade mimoeurópskych letov, zaobchádzania s leteckými spoločnosťami so sídlom v EÚ na tratiach, na ktoré sa systém CORSIA nevzťahuje rovnakým spôsobom, a rozsahu pôsobnosti smernice na lety leteckých spoločností EÚ medzi dvoma tretími krajinami. Tieto ďalšie zmeny súvisiace s vykonávaním systému CORSIA sú zahrnuté v širšom návrhu smernice, ktorou sa má zmeniť smernica 2003/87/ES v súvislosti s prínosom leteckej dopravy k plneniu cieľa zníženia emisií v celom hospodárstve Únie a primeraným vykonávaním globálneho trhového opatrenia.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

V súvislosti s týmto veľmi konkrétnym návrhom nevznikajú žiadne problémy týkajúce sa súladu s ostatnými politikami Únie.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 192 ZFEÚ. V súlade s článkom 191 a článkom 192 ods. 1 ZFEÚ musí Európska únia okrem iného prispievať k dosahovaniu týchto cieľov: udržiavanie, ochrana a zlepšovanie kvality životného prostredia, podpora opatrení na medzinárodnej úrovni na riešenie regionálnych alebo celosvetových problémov životného prostredia, a to predovšetkým na boj proti zmene klímy.

• Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)

Zmena klímy je cezhraničným problémom a opatreniami na úrovni EÚ sa môžu účinne doplniť a posilniť opatrenia na regionálnej, celoštátnej a miestnej úrovni. Opatrenia v oblasti klímy by sa mali koordinovať na európskej úrovni a podľa možnosti by sa mali uľahčiť účinné opatrenia na celosvetovej úrovni. Opatrenia na úrovni EÚ sú opodstatnené na základe zásady subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. Európska únia od roku 1992 pracuje na hľadaní spoločných riešení a presadzovaní globálnych opatrení na boj proti zmene klímy. Konkrétnejšie, opatrenie na úrovni EÚ zabezpečí nákladovo efektívne plnenie cieľov zníženia emisií do roku 2030 aj v dlhodobejšej perspektíve, pričom zaručí spravodlivosť a environmentálnu integritu. Kompetencie EÚ v oblasti zmeny klímy sa potvrdzujú a uvádzajú v článkoch 191 až 193 ZFEÚ.

• Proporcionalita

Tento návrh je v súlade so zásadou proporcionality, pretože neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie cieľov nákladovo efektívneho znižovania emisií skleníkových plynov v EÚ pri súčasnom zabezpečení spravodlivosti a environmentálnej integrity.

• Výber nástroja

Rozhodnutie Parlamentu a Rady prostredníctvom riadneho legislatívneho postupu[5] sa považuje za primeraný nástroj na zmenu smernice o ETS, keďže potrebné opatrenia musia vykonať členské štáty. Tento výber je v súlade s precedensmi troch predchádzajúcich rozhodnutí súvisiacich s ETS (rozhodnutie o „odložení“[6], rozhodnutie o trhovej stabilizačnej rezerve[7] a prvé rozhodnutie o odložení účinnosti ETS[8]).

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

V súvislosti s týmito návrhmi neprebehlo žiadne hodnotenie *ex post* ani kontrola vhodnosti vzhľadom na skorú fázu vykonávania existujúcich právnych predpisov a z toho vyplývajúcu obmedzenú dostupnosť údajov.

---

5 Na rozdiel od aktov zameraných výhradne na pozície v medzinárodných orgánoch podľa článku 218 ods. 9 zmluvy, ktoré prijímala len Rada, napr. rozhodnutie Rady, ktorým sa oznamovali rozdiely ICAO.

6 Rozhodnutie č. 1359/2013/EÚ, ktorým sa mení smernica 2003/87/ES s cieľom objasniť ustanovenia týkajúce sa harmonogramu aukcií emisných kvót skleníkových plynov (Ú. v. EÚ L 343, 19.12.2013, s. 1).

7 Rozhodnutie (EÚ) 2015/1814 o zriadení a prevádzke trhovej stabilizačnej rezervy systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Únii a o zmene smernice 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 264, 9.10.2015, s. 1 – 5).

8 Rozhodnutie č. 377/2013/EÚ o dočasnej výnimke zo smernice 2003/87/ES o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 113, 25.4.2013, s. 1 – 4).

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Možnosti politiky v súvislosti s vykonávaním systému CORSIA prostredníctvom EU ETS boli primerane konzultované so zainteresovanými stranami. Úvodné posúdenie vplyvu aktualizovaných pravidiel v oblasti leteckej dopravy v rámci ETS bolo uverejnené 3. júla 2020, pričom spätná väzba sa mohla poskytnúť do 28. augusta 2020, a otvorená verejná konzultácia prebehla formou online prieskumu v období od 1. októbra 2020 do 14. januára 2021. Výsledky konzultácií so zainteresovanými stranami sú zhrnuté v prílohe k posúdeniu vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu smernice, ktorou sa má zmeniť smernica 2003/87/ES v súvislosti s prínosom leteckej dopravy k plneniu cieľa zníženia emisií v celom hospodárstve Únie a primeraným vykonávaním globálneho trhového opatrenia[9].

- **Posúdenie vplyvu**

Predmet tohto návrhu sa týka oznamovania kompenzácie zo strany členských štátov a v porovnaní so súčasnou situáciou návrh nemá žiadny vplyv na životné prostredie ani hospodársky vplyv.

Možnosti politiky pre vykonávanie systému CORSIA a zvýšenie aukcií pre leteckú dopravu boli posúdené v rámci posúdenia vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k návrhu smernice, ktorou sa má zmeniť smernica 2003/87/ES v súvislosti s prínosom leteckej dopravy k plneniu cieľa zníženia emisií v celom hospodárstve Únie a primeraným vykonávaním globálneho trhového opatrenia[10].

- **Základné práva**

Tento návrh rešpektuje základné práva a dodržiava a zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Prispieva predovšetkým k dosahovaniu vysokej miery ochrany životného prostredia v súlade so zásadou udržateľného rozvoja stanovenou v článku 37 Charty základných práv Európskej únie[11].

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá žiadny vplyv na rozpočet.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

Pokiaľ ide o monitorovanie emisií prevádzkovateľov lietadiel a podávanie správ o nich, vnútroštátne orgány a prevádzkovatelia lietadiel môžu využiť existujúcu infraštruktúru. Keďže nie sú plánované žiadne transakcie, nevyžadujú sa žiadne opatrenia týkajúce sa registra.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

V článku 12 smernice 2003/87/ES sa dopĺňa nový odsek, ktorým sa zavádza právna povinnosť vnútroštátnych orgánov členských štátov oznámiť [s najväčšou pravdepodobnosťou nulovú] dodatočnú kompenzáciu prevádzkovateľom lietadiel so sídlom v EÚ v súvislosti s ich emisiami za rok 2021.

---

9 SWD [odkaz sa doplní].
10 SWD [odkaz sa doplní].
11 Ú. v. EÚ C 326, 26.10.2012, s. 391.

Toto oznámenie je určené prevádzkovateľom lietadiel uvedeným v článku 1 delegovaného nariadenia Komisie 2019/1603, ktorým sa zavádza systém CORSIA ako primeraný na účely monitorovania a nahlasovania emisií.

2021/0204 (COD)

Návrh

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa mení smernica 2003/87/ES, pokiaľ ide o oznamovanie kompenzácie v súvislosti s globálnym trhovým opatrením pre prevádzkovateľov lietadiel so sídlom v Únii

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 192 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru[1],

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov[2],

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Od roku 2019 je zavedený systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) Medzinárodnej organizácie civilného letectva (ICAO), pokiaľ ide o monitorovanie emisií, podávanie správ o nich a ich overovanie, ktorý sa má od 1. januára 2021 použiť ako globálne trhové opatrenie určené na kompenzáciu medzinárodných emisií oxidu uhličitého z leteckej dopravy, ktoré presiahnu stanovené hodnoty emisií, pomocou určitých kompenzačných kreditov.

(2) Únia má v úmysle vykonávať systém CORSIA s výhradou rozdielov medzi právnymi predpismi EÚ a systémom CORSIA oznámených ICAO na základe rozhodnutia Rady (EÚ) 2018/2027[3] a s prihliadnutím na spôsob, akým Európsky parlament a Rada menia právne predpisy Únie.

(3) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1603[4] bolo prijaté na účely primeraného vykonávania pravidiel systému CORSIA týkajúcich sa monitorovania, nahlasovania a overovania emisií z leteckej dopravy. Kompenzácia v zmysle medzinárodných

[1] Ú. v. EÚ C […], […], s. […].

[2] Ú. v. EÚ C […], […], s. […].

[3] Rozhodnutie Rady (EÚ) 2018/2027 z 29. novembra 2018 o pozícii, ktorá sa má v mene Európskej únie zaujať v rámci Medzinárodnej organizácie civilného letectva v súvislosti s prvým vydaním medzinárodných štandardov a odporúčaní o ochrane životného prostredia – Systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (CORSIA) (Ú. v. EÚ L 325, 20.12.2018, s. 25).

[4] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2019/1603 z 18. júla 2019, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/87/ES, pokiaľ ide o opatrenia prijaté Medzinárodnou organizáciou civilného letectva na monitorovanie, nahlasovanie a overovanie emisií z leteckej dopravy na účely vykonávania globálneho trhového opatrenia (Ú. v. EÚ L 250, 30.9.2019, s. 10).

štandardov a odporúčaní pre systém CORSIA[5] sa vypočítava na základe emisií CO_2 overených v súlade s týmto nariadením.

(4) Vzhľadom na veľký pokles emisií z leteckej dopravy v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 Rada ICAO na svojom 220. zasadaní v júni 2020 rozhodla, že pre roky 2021 – 2023 sa ako východisková hodnota na výpočet kompenzácií pre prevádzkovateľov lietadiel použijú emisie za rok 2019.

(5) Je vysoko pravdepodobné, že emisie z leteckej dopravy v roku 2021 neprekročia celkové hodnoty za rok 2019. Preto sa očakáva, že dodatočné kompenzácie pre prevádzkovateľov lietadiel budú za rok 2021 nulové.

(6) Členské štáty by mali vykonať systém CORSIA tak, že do 30. novembra 2022 oznámia prevádzkovateľom lietadiel so sídlom v daných členských štátoch výšku ich kompenzácie za rok 2021.

(7) Keďže ciele tohto rozhodnutia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov ich rozsahu a dôsledkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto rozhodnutie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.

(8) Aby sa zabezpečila istota v súvislosti s výškou kompenzácie za rok 2021, malo by sa toto rozhodnutie prijať po 1. januári 2022, keď bude známa celková úroveň emisií za rok 2021.

(9) Je dôležité, aby sa v priebehu roka 2022 čo najskôr zabezpečila právna istota pre vnútroštátne orgány a prevádzkovateľov lietadiel vo vzťahu ku kompenzácii stanovenej v rámci systému CORSIA za rok 2021. Toto rozhodnutie by preto malo nadobudnúť účinnosť bezodkladne.

(10) Smernica 2003/87/ES by sa preto mala zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

V článku 12 smernice 2003/87/ES sa dopĺňa tento odsek 6:

„6. Členské štáty do 30. novembra 2022 oznámia prevádzkovateľom lietadiel, že v súvislosti s rokom 2021 sa na nich vzťahuje [nulová] kompenzácia v zmysle medzinárodných štandardov a odporúčaní ICAO o ochrane životného prostredia pre systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve. Členské štáty túto skutočnosť oznámia prevádzkovateľom lietadiel spĺňajúcim tieto podmienky:

a) prevádzkovateľ lietadiel je držiteľom osvedčenia leteckého prevádzkovateľa vydaného členským štátom alebo je registrovaný v členskom štáte vrátane najvzdialenejších regiónov, závislých území a území daného členského štátu;

b) ročne produkuje emisie CO_2 vyššie než 10 000 ton v dôsledku využívania lietadiel s maximálnou vzletovou hmotnosťou vyššou než 5 700 kg, ktoré vykonávajú lety uvedené v prílohe I, okrem letov začínajúcich a končiacich v tom istom členskom štáte

[5] Prvé vydanie medzinárodných štandardov a odporúčaní o ochrane životného prostredia – Systém kompenzácie a znižovania emisií uhlíka v medzinárodnom letectve (zväzok IV príloha 16 k Chicagskemu dohovoru).

(vrátane najvzdialenejších regiónov toho istého členského štátu), a to od 1. januára 2019.

Na účely prvého pododseku písm. b) sa neberú do úvahy emisie CO_2 z týchto typov letov:

i) štátne lety;

ii) humanitárne lety;

iii) lety na zdravotnícke účely;

iv) vojenské lety;

v) protipožiarne lety.“

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predseda*